

— לא יחזיר; יוצאים באגד שעל גבי המכה, וקושרו ומתירו בשבת; יוצאים באספלנית ובמלוגמא וברטיה שעל גבי המכה, ואם נפל לא יחזיר.

ואם קושר את התחבושת בדבר שאין לו כל חשיבות, שזורקים אותו בגמר השימוש — הריהו בטל לתחבושת ומותר לצאת בו, כל שנועד להדק את התחבושת, ולא כדי להוציאו. אין יוצאים בתחבושת שאינה ניתנת לצורך הגוף אלא רק כדי לשמור על נקיון הבגדים (עפ"י פוסקים).

נחלקו תנאים האם מותר לצאת בביצת חרגול, שן שועל ומסמר מן הצלוב (לרפואת חלאים שונים), או אסור הדבר אף בחול, משום 'דרכי האמורי'.

[אביי ורבא אמרו שניהם: כל דבר שיש בו משום רפואה — אין בו משום דרכי האמורי. ומנו בגמרא רשימת דברים האסורים משום דרכי האמורי.

יש מן הראשונים שכתבו שכל דבר שעושים אותו לרפואה ואינו נכלל ברשימה זו — אין בו משום דרכי האמורי, הגם שאין רפואתו ודאית וטבעית. ויש אסורים בכל דבר שאין רפואתו בדוקה ומנוסה, כגון קמיע שאינו מן המומחה.

ב. תליית קישורים וקמיעות הנחשבים כמסוגלים למיני חלאים שונים — מותרת בשבת. וכן כפיית כוס חמה על הטבור, לאדם החש במעיו — מותרת. וכן מותר לסוך שמן ומלח בשבת, להשכת שיכרות. וכן מותר לעשות 'עניבת חנק' לקיבוע הצואר וכדו', וללפף התינוק כדי ליישב אבריו ולקבעם שלא יישמטו — כל אלו אינם בכלל 'רפואות' שגזרו עליהם משום שחיקת סממנים. (ולפי שהאדם מצטער התיירו לעשותם ולא חששו משום 'עובדין דחול'. עפ"י פוסקים).

פרק שביעי; דף סח

צד. מה דין השגגות דלהלן לענין חיוב קרבן חטאת?

א. אדם שמעולם לא ידע עיקר שבת, כגון תינוק שנשבה לבין הנכרים.

ב. היה יודע עיקר שבת ושכחה.

ג. יודע עיקר שבת ואינו יודע בשעת עשיית המלאכה שהוא שבת.

ד. יודע שהוא שבת ואינו יודע שהמלאכה אסורות.

א. אדם שלא ידע עיקר שבת מעודו, כגון תינוק שנשבה בין הנכרים וגר שנתגייר לבין הנכרים, ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה — לדעת רבי עקיבא, לכשיוודע לו מביא חטאת אחת על הכל, [ששגגה אחת היא לו. וכן חייב קרבן אחד על כל כרת שבתורה, על הדם אחד, על החלב אחד (ואפילו תמחויים מחולקים. תוס' וכדו')]. וכן נקטו רב ושמואל. ואילו לדעת מונבז, פטור מכלום. (שוגג כמזיד, מה מזיד שהיתה לו ידיעה אף שוגג אינו חייב אלא אם היתה לו ידיעה). וכן סוברים רבי יוחנן וריש לקיש.

רש"י נתן טעם, לפי שאומר מותר אנוס הוא. והתוס' חלקו וכתבו שגזרת הכתוב היא.

הרמב"ם (שגגות ב,ו) פסק תינוק שנשבה בין הנכרים חייב קרבן.

ב. היה יודע עיקר שבת ושכחה, ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה — אינו חייב אלא אחת. (נאמרה 'שמירה' אחת לשבתות ונאמרה 'שמירה' לכל שבת ושבת, והכריעו חכמים מסברא, שהשוכח עיקר שבת אינו חייב אלא אחת, כי שגגה אחת היא, ואילו היודע עיקר שבת, חייב על כל שבת ושבת. עפ"י גמרא סט:).

ג. היה יודע עיקר שבת ושכח שהוא שבת עתה, ועשה מלאכות הרבה, וכן בשבתות הרבה — חייב על כל שבת ושבת. (שכל שבת היא שגגה לעצמה, ואינו חייב על כל מלאכה ומלאכה, כי שגגה אחת היא לו בכולן. עפ"י רב נחמן — להלן ע.).

א. רש"י פרש, לפי שבימים שבינתיים ודאי נודע לו שהיה או שבת, והרי הידיעות מחלקות את השגגות. ויש דעה שבכגון שלא היה באפשרותו לידע בינתיים שחילל שבת, כגון ששגג בכניסת שבת וסבר שהוא יום חול, אין הימים שבינתיים גורמים לו לידע שגגתו, ואינו חייב אלא אחת. (ע' שבט הלוי ח"ה כה).

ואולם התוס' כתבו להוכיח שאין הדבר תלוי בידיעה שבינתיים, [כי אין 'ידיעה' אלא כשנודע לו החטא], רק נלמד הדבר ממה שנאמרה 'שמירה' על כל שבת ושבת.

ב. ברמב"ם (שגגות ז, ח), משמע שאינו חייב על כל שבת ושבת אלא במלאכות הרבה מעין מלאכה אחת, אבל חזר ועשה אותה מלאכה ממש — אינו חייב אלא אחת.

ד. ידע שהיא שבת ושגג במלאכות, [גם אם שגג בכל ל"ט המלאכות, וכגון שידע רק איסור תחומין — למאן דאמר תחומין דאוריתא] — חייב על כל אב מלאכה ומלאכה. אבל אם עשה פעמיים אותה מלאכה, או אב ותולדתו או שתי תולדות מאב אחד — אינו חייב אלא אחת. [ורבי אליעזר מחייב על אב ותולדתו, כדלהלן].

א. ישנן דעות שחייב גם כן על כל שבת ושבת בנפרד. פירוט השיטות בכריתות טז. ובדעת סומכוס נסתפקו (בחולין פב) שמא חייב שתים על אותה מלאכה אפילו בהעלם אחד. אך דוקא שעשאו בוא"ז ולא בבת אחת ממש, או בשני מינים שונים. ערשב"א להלן צג: ובסוגיא בכריתות טז.

ב. שגג באב-מלאכה ועשאו, ואחר כך נודע לו אב-מלאכה זה ולא נודעו לו תולדותיו, ועבר ועשה תולדה שלו — צדד בשפת אמת שחייב שתים, שידיעת האב מחלקת בין האב לתולדה.

דפים טח — טט

צה. מה דין השגגות דלהלן?

א. שגג בלאו ובכרת.

ב. שגג בכרת והויד בלאו.

ג. שגג בקרבן והויד בלאו ובכרת.

א. שגג בלאו ובכרת — זהו שוגג האמור בתורה, ואין בדבר מחלוקת.

כתב הרשב"א: גם אם יודע באיסור 'עשה' שיש בשבת, הואיל ושגג ב'לאו' — שוגג הוא. ואולם אין הדבר מוסכם, ויש סוברים שלדעת ריש לקיש פטור (ע' רמב"ן. וכן דעת הרא"ה והריטב"א).